

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

TRẦN THỊ MINH HUẾ

**GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HOÁ DÂN TỘC
CHO SINH VIÊN SƯ PHẠM MIỀN NÚI ĐÔNG BẮC
VIỆT NAM THÔNG QUA TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG
GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

THÁI NGUYÊN, 2010

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

TRẦN THỊ MINH HUẾ

**GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HOÁ DÂN TỘC
CHO SINH VIÊN SỬ PHẠM MIỀN NÚI ĐÔNG BẮC
VIỆT NAM THÔNG QUA TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG
GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP**

**CHUYÊN NGÀNH: LÝ LUẬN VÀ LỊCH SỬ GIÁO DỤC
MÃ SỐ: 62 14 01 01**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

- 1. PGS. TS. ĐẶNG QUỐC BẢO**
- 2. PGS. TS. PHẠM HỒNG QUANG**

THÁI NGUYÊN, 2010

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan danh dự đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi.

Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Tác giả luận án

Trần Thị Minh Huệ

MỤC LỤC

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	
Mục lục	
Danh mục các chữ viết tắt	
Danh mục các bảng	
Danh mục các sơ đồ và đồ thị	
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học.....	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu	3
8. Những luận điểm bảo vệ	4
9. Những đóng góp mới của luận án	4
10. Cấu trúc luận án.....	5
CHƯƠNG 1. LÝ LUẬN VỀ GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HOÁ DÂN TỘC CHO SINH VIÊN SƯ PHẠM THÔNG QUA TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP	6
1.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu	6
1.2. Những khái niệm công cụ	15
1.3. Một số vấn đề về giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc cho sinh viên sư phạm hiện nay	21
1.4. Giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc cho sinh viên thông qua tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở trường sư phạm.....	31
1.5. Tiểu kết chương 1	36

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HOÁ DÂN TỘC CHO SINH VIÊN THÔNG QUA TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP Ở CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM MIỀN NÚI ĐÔNG BẮC	38
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng	38
2.2. Thực trạng nhận thức về giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc cho SV thông qua tổ chức HĐGDNGLL ở các trường sư phạm miền núi Đông Bắc	40
2.3. Thực trạng giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc cho sinh viên thông qua tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở các trường sư phạm miền núi Đông Bắc	48
2.4. Nghiên cứu trường hợp trong giáo dục BSVHDT cho SV thông qua tổ chức HĐGDNGLL	63
2.5. Đánh giá chung về thực trạng giáo dục BSVHDT cho SVSP miền núi Đông Bắc thông qua tổ chức HĐGDNGLL hiện nay	66
2.6. Tiểu kết chương 2	68
CHƯƠNG 3. BIỆN PHÁP GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HOÁ DÂN TỘC CHO SINH VIÊN SƯ PHẠM THÔNG QUA TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP	69
3.1. Những nguyên tắc chỉ đạo đề xuất biện pháp	69
3.2. Biện pháp giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc thông qua tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở trường sư phạm	70
3.3. Khảo nghiệm và thực nghiệm sư phạm	82
3.4. Bàn luận	103
3.5. Tiểu kết chương 3	103
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	105
1. Kết luận	105
2. Khuyến nghị	107
DANH MỤC CÔNG TRÌNH TÁC GIẢ	110
TÀI LIỆU THAM KHẢO	111
TÀI LIỆU TIẾNG VIỆT	111
TÀI LIỆU TIẾNG NƯỚC NGOÀI	116

PHỤ LỤC	117
Phụ lục 1. Phiếu trưng cầu ý kiến	117
Phụ lục 2. Phiếu khảo sát sinh viên trước và sau thực nghiệm.....	133
Phụ lục 3. Biên bản quan sát hoạt động của SV trong TNSP	140
Phụ lục 4. Một số bản thiết kế hoạt động sử dụng trong TNSP	141
Phụ lục 5. Một số nội dung giáo dục giá trị BSVHDT sử dụng trong thực nghiệm sư phạm.....	157
Phụ lục 6. Hình ảnh văn hoá của 54 dân tộc Việt Nam	164
Phụ lục 7. Thiết kế, tổ chức HĐGDNGLL nhằm giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho sinh viên sư phạm	167
Phụ lục 8. Hình thức tổ chức HĐGDNGLL theo chủ đề “Giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc”	169

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCHTU	:	Ban chấp hành trung ương
BSVH	:	Bản sắc văn hoá
BSVHDT	:	Bản sắc văn hoá dân tộc
CBQLGD	:	Cán bộ quản lý giáo dục
CĐ	:	Cao đẳng
CN	:	Công nghệ
ĐC	:	Đối chứng
ĐH	:	Đại học
CNH-HĐH	:	Công nghiệp hoá - hiện đại hoá
GV	:	Giảng viên, nhà giáo dục
GD&ĐT	:	Giáo dục và đào tạo
HĐGDNGLL	:	Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp
KH&CN	:	Khoa học và công nghệ
Nxb	:	Nhà xuất bản
SV	:	Sinh viên
SP	:	Sư phạm
TU	:	Trung ương
TN	:	Thực nghiệm
TNCS	:	Thanh niên cộng sản
tr	:	trang

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Nhận thức của SV về khái niệm văn hoá, bản sắc văn hoá, giáo dục bản sắc văn hoá, HGDNGLL	40
Bảng 2.2.	Đánh giá của sinh viên về lĩnh vực thể hiện BSVHDT	42
Bảng 2.3.	Ý kiến sinh viên về vai trò của giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc thông qua tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở các trường sư phạm.....	43
Bảng 2.4.	Giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục đánh giá về ý nghĩa của giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc cho sinh viên sư phạm	44
Bảng 2.5.	Đánh giá của sinh viên về khả năng giáo dục giá trị bản sắc văn hoá dân tộc thông qua tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	46
Bảng 2.6.	Đánh giá của GV, CBQLGD về khả năng giáo dục giá trị bản sắc văn hoá dân tộc qua tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	47
Bảng 2.7.	Đánh giá của sinh viên về mức độ tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp trong nhà trường.....	49
Bảng 2.8.	Đánh giá của CBQLGD, GV về các HGDNGLL đã tổ chức trong nhà trường nhằm giáo dục BSVHDT cho SV	50
Bảng 2.9.	Mức độ hứng thú của SV đối với các HGDNGLL do nhà trường tổ chức	52
Bảng 2.10.	Mức độ tổ chức, tham gia các HGDNGLL của SV	53
Bảng 2.11.	Hiệu quả phối hợp, tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho sinh viên của các lực lượng giáo dục	56
Bảng 2.12.	Đánh giá của GV, CBQLGD về thái độ và hành vi của SV liên quan đến các giá trị BSVHDT	58
Bảng 2.13.	Tự đánh giá của SV về tác dụng của các HGDNGLL đã tổ chức trong giáo dục BSVHDT	59
Bảng 2.14.	Tự đánh giá của SV về thái độ và hành vi liên quan đến các giá trị bản sắc văn hoá dân tộc	61

Bảng 2.15.	Nguyên nhân dẫn đến kết quả giáo dục BSVHDT cho SVSP thông qua tổ chức HGDNGLL.....	63
Bảng 3.1.	Đánh giá của CBQLGD, GV và SV về tính cấp thiết của các biện pháp giáo dục	84
Bảng 3.2.	Đánh giá của CBQLGD, GV và SV về tính hiệu quả của các biện pháp giáo dục	85
Bảng 3.3.	Nhận thức của sinh viên trước thực nghiệm.....	92
Bảng 3.4.	Kết quả nhận thức của sinh viên sau thực nghiệm lần 1	92
Bảng 3.5.	Kết quả nhận thức của sinh viên sau thực nghiệm lần 2	93
Bảng 3.6.	Mức độ nhận thức của sinh viên sau hai lần thực nghiệm.....	94
Bảng 3.7.	So sánh chênh lệch về nhận thức của sinh viên trước và sau thực nghiệm.....	95
Bảng 3.8.	So sánh các tham số đặc trưng của lớp thực nghiệm trước và sau thực nghiệm sư phạm.....	96
Bảng 3.9.	Các tham số đặc trưng của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng sau thực nghiệm sư phạm	96
Bảng 3.10.	Hứng thú của sinh viên khi tham gia các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp trong chương trình thực nghiệm	100
Bảng 3.11.	Đánh giá của sinh viên sau thực nghiệm về ý nghĩa của HGDNGLL trong chương trình thực nghiệm sư phạm	102

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ VÀ ĐỒ THỊ

Sơ đồ 3.1.	Mối quan hệ giữa các biện pháp giáo dục BSVHDT cho SV thông qua tổ chức HĐGDNGLL.....	82
Đồ thị 3.1.	Kết quả nắm tri thức của sinh viên sau thực nghiệm lần 1.....	93
Đồ thị 3.2.	Kết quả nắm tri thức của sinh viên sau thực nghiệm lần 2.....	94
Đồ thị 3.3.	Kết quả nắm tri thức của sinh viên sau hai lần thực nghiệm.....	95
Đồ thị 3.4.	So sánh kết quả nhận thức của sinh viên lớp thực nghiệm.....	97
Đồ thị 3.5.	So sánh kết quả nhận thức của sinh viên lớp đối chứng trước và trước và sau thực nghiệm sư phạm.....	98